
De Programmawet bindt de strijd aan tegen zwartwerk door zelfstandigen

Programmawet 23 december 2009, *BS* 30 december 2009

In de voorbije weken werden, naast de 3 al gesignaleerde eindejaarswetten, nog een aantal andere vermeldenswaardige zaken gepubliceerd (o.a. m.b.t. betaald educatief verlof, innovatiepremie, tijdskrediet, bescherming werknemers tegen tabaksrook...). Vooraleer wij die aanpakken, gaan we in deze eerste *Socompact* van het nieuwe jaar, zoals afgesproken, door met de al gestarte bespreking van de voor u geselecteerde onderwerpen uit de 3 eerstgenoemde wetten.

1. Verplichting tot aansluiten bij een socialeverzekeringskas: voortaan vanaf dag 1

Elke natuurlijke persoon die een zelfstandige activiteit uitoefent in België, is verplicht zich aan te sluiten bij een socialeverzekeringskas voor zelfstandigen.

Vandaag heeft men daarvoor tot 90 dagen na de aanvang van de zelfstandige beroepsactiviteit de tijd (zie www.sociaalcompendium.be).

Vanaf 1 april 2010 moet een zelfstandige zich aansluiten uiterlijk op de dag van de aanvang van de zelfstandige activiteit.

In geval van niet-naleving van deze verplichting wordt een administratieve geldboete opgelegd (zie punt 2).

2. Nieuwe administratieve geldboete bij zwartwerk als zelfstandige

De programmawet voert, met ingang van 1 april 2010, een nieuwe administratieve geldboete in voor zelfstandigen die zich schuldig maken aan zwartwerk.

Wij signaleren u dat omdat uitdrukkelijk bepaald wordt dat rechtspersonen hoofdelijk gehouden zijn tot betaling van die administratieve geldboete verschuldigd door hun vennoten of mandatarissen (bestuurders of zaakvoerders). Met die hoofdelijke aansprakelijkheid wil de regering erop wijzen dat de vennootschap waarbinnen een zelfstandige werkzaam is, een zekere verantwoordelijkheid draagt voor het vervullen van de verplichtingen van de vennoot of mandataris in kwestie. Zo wordt een vennootschap ertoe aangezet zijn mandatarissen of vennoten degelijk te informeren op het vlak van hun verplichtingen in het sociaal statuut van de zelfstandigen. Hoofdelijke gehoudenheid bestaat al voor de betaling van de sociale bijdragen (zie www.sociaalcompendium.be).

De nieuwe administratieve geldboete varieert van 500 tot 2.000 euro per vastgestelde inbreuk en wordt opgelegd aan elke zelfstandige

- waarvan vastgesteld wordt dat hij een zelfstandige beroepsactiviteit uitoefent of uitgeoefend heeft zonder zich aan te sluiten bij een socialeverzekeringskas;
- waarvan vastgesteld wordt dat hij een andere zelfstandige beroepsactiviteit uitoefent dan die vermeld in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) en hij hiervoor nog geen administratieve of strafrechtelijke sanctie heeft gekregen op basis van de KBO-wet;
- waarvan het belastbare inkomen wordt aangepast (d.i. die niet alle belastbare inkomsten heeft aangegeven bij zijn belastingaangifte) na vaststelling van een vorm van fiscale fraude.

Een KB zal bepalen wat dient te worden verstaan onder "vaststelling van een geval van fiscale fraude".

De geldboete wordt opgelegd door het RSVZ (Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen). De gemotiveerde beslissing die de boete oplegt, wordt bij aangetekende brief meegedeeld aan de betrokken zelfstandige. Beroep tegen die beslissing moet worden ingesteld bij de arbeidsrechtbank binnen een termijn van 2 maanden vanaf de kennisgeving van de beslissing.

De socialeverzekeringssystemen worden belast met de inning en de invordering van de administratieve geldboete. De invordering kan gebeuren bij wijze van dwangbevel. De verjaringstermijn voor de toepassing van de boete bedraagt vijf jaar (te rekenen vanaf de vaststelling van de inbreuk).

Zowel het RSVZ als de arbeidsrechtbank kan, in geval van verzachtende omstandigheden (bv. manifeste goede trouw), de geldboete verminderen tot beneden het minimum, zonder dat ze lager kan zijn dan 40% van het minimum (d.i. 200 euro). Bovendien is ook voorzien in de mogelijkheid de boete geheel of gedeeltelijk met uitstel (proefperiode van één jaar) op te leggen. Dat is wel enkel mogelijk indien in de referteperiode (één jaar) geen andere administratieve geldboete werd opgelegd. Het uitstel wordt van rechtswege herroepen wanneer een nieuwe inbreuk wordt gepleegd binnen de proefperiode en die inbreuk leidt tot een nieuwe administratieve geldboete.

Ester Van Oostveldt.

Meer informatie over dit onderwerp is te vinden in het Sociaal Compendium 09-10, hét standaardwerk van het Belgisch arbeids- en socialezekerheidsrecht (www.sociaalcompendium.be)
